

SỐ 1692

KINH THẮNG QUÂN HÓA THỂ BÁCH DU GIÀ-THA

Hán dịch: Sa môn Thiền Túc Tài

*Quá khứ tiên nhân vì ta thấy
Điển tịch, chương cú đều nói hết
Tôi nay tự vịnh vui lòng ngu
Lược tụng già-dà làm trăm dụ
Làm ân, làm nghĩa, làm hiền đức
Không ngã, không mạn, không sợ hãi
Chơn thật, từ bi, kính trọng thầy
Hay làm thượng nhân, hạnh xuất ly
Dầu cho nghèo hèn giữ vững chí
Giá mà phú quý cũng nhu hòa
Nếu gặp cường địch mà mạnh mẽ
Đây tức là tướng đại nhơn
Tuổi trẻ làm thiện, ít có người
Người đến cầu xin, vui vẻ cho.
Hổ thẹn nếu nghe người khen ngợi
Người như thế ấy cũng khó được
Muốn cầu danh tốt, trước cầu pháp
Trên pháp luyện tâm, đức tự sanh.
Hết thấy giới hạnh giữ bền chắc
Người kia thế gian thật hiếm có.*

Tánh thiện, tự nhiên nói cũng thiện
 Người tốt, người xấu thấy biết hết
 Kia hoặc có lỗi cùng che giấu
 Những người trí này, đời khó được
 Tánh lửa nóng ấm, vốn tự nóng
 Tánh trăng mát mẻ cũng như thế
 Dòng Sát-đế-lợi, danh xưng trên
 Những dòng họ thấp sao được ngờ
 Thân quyến nguy nạn phải cứu giúp
 Người khác có nạn cũng như thế
 Hết sức vì người, lòng không hai
 Trong đây nuôi mạng gọi chánh mạng
 Bố thí, nhẫn nhục và trí tuệ
 Điều phục các căn, ngữ ngôn thiện
 Đây là bậc Thánh thật trang nghiêm
 Vàng ngọc trang nghiêm như gánh nặng
 Thế gian chưa từng có một vật
 Không bị vô thường phá hoại không.
 Chỉ có vô vi, đức tịch tịnh
 Trải kiếp y nhiên, được thường trụ
 Lành thay! Hình sắc, thân đoan chánh
 Mà tu hành cao, đức hạnh sáng
 Ví như trăng sáng giữa hư không
 Ánh sáng trong lặng soi lâu gác
 Giàu sang bố thí cho mọi người
 Tâm thức thành tựu vô biên pháp
 Mạnh mẽ cứu giúp người yếu đuối.
 Lành thay! Đức này thật lương thiện
 Người đức trọng đức, thương vô đức
 Người ngu khinh đức mà bỏ đi
 Trí như mặt trời hồng tỏa sáng
 Ngu tợ ánh sao bị che sáng
 Người hiền ưa giữ các lỗi thân
 Một bề tu tập đức hạnh cao
 Trẻ nếu phóng tâm phạm một lỗi
 Tu chứa nhiều đức cũng đều mất
 Người ác xa lìa nơi giới đức
 Thường thích gần gũi người bất thiện

Như bỏ ao công đức trong mát
Mà vào nước bất tịnh ướ trược
Xoa dầu trên thân để trừ bản
Trừ bản lại phải rửa dầu đi
Ví như làm việc cốt thành công
Muốn được thành công, bỏ việc làm.
Người ác luôn ác như rắn đen
Người ác mê thả như voi say
Người thiện sợ hãi, tâm thương xót
Người ác điên đảo, tình vui vẻ
Lửa to đầy trời, khó diệt liền
Núi sâu không đáy không thể biết
Tuệ xét khéo quán việc nguy ác
Hành sâu tin thiện không nghi chê
Rơi núi, vào lửa nguy hiểm lớn
Hoặc giả còn thân lại cất bước
Nếu người đọa vào trong đường ác
Đường ác, suối sâu không thể ra
Nước to sóng cả không thể trôi
Lửa dữ hừng hực không thể đốt
Quân giặc ác mạnh không thể cướp
Là tài sản tối thượng thế gian.
Người thấp kém cậy có tiền tài
Người trung lưu không gì cậy dựa
Trung lưu thấy tài tâm thoảng vui
Hèn kém coi tài là trên hết
Hết thấy chủng tộc, hình sắc đức
Thân quyến cùng bạn bè đồng hành
Mỗi mỗi không biết chỗ nào đến
Chỉ cốt tham ngu, thích tài lợi
Người giàu nói vọng người là thật
Người nghèo nói thật tức là trái
Đối nịnh dựa theo, hành không thật
Người hiền thiện nghe rồi xấu hổ
Giàu sang phú quý mà không đức
Dụ như có đức người khen ngợi
Không tiền nghèo hèn đức hạnh đủ
Người ngu không biết liền chê bai

Dũng mãnh đức hạnh có như không
 Ấy người thiện kia hiểu biết đúng
 Là tiên vui đạo sống thanh bản
 Thân quyến khinh bản, thật cho quấy
 Đồ tể giàu sang khen chơn thật
 Người lớn không tiền là thấp kém
 Thân quyến bạn bè theo tình đời
 Kính phụng kẻ đồ tể, buôn rượu
 Chúng biết đường ác, trầm luân hiểm
 Thọ tội khoảng giữa khổ muôn vàn
 Người xin đi đến mong cứu giúp
 Toàn không ơn cho, cố trái tình
 Người xin không được trái tình ý
 Ý giận lòng sân than nỗi hận
 Người này tâm ngang, lời lẽ sến
 Bỏ lợi không bằng bỏ thân mạng
 Người này hèn mọn, si mê nặng
 Cứu giúp bố thí thấy không biết
 Tích chứa tiền của, sau tan hoại
 Nếu hành huệ thí mãi chấp chặt
 Một người như thế giữ nhiều của
 Ngu mê càng dầy không suy nghĩ.
 Chịu khổ thà biết keo kiệt đối
 Nhiều người thí vật khổ bằng nhau
 Không sử không dụng không cho người
 Thật không biết việc tốt lành này
 Vàng bạc chất chứa đầy cả nhà
 Có khác gì vật bất tịnh trong hầm
 Bản cùng bố thí thật đàn độ
 Gọi kia thật là bậc tối thượng
 Phú quý xả bỏ chút tài vật
 Như giọt nước sông, ai không rõ
 Nếu người theo pháp hành không thiếu
 Thích bố thí như thích nữ sắc
 Nếu thí của dư, hành dứt nỗi
 Cảm quả thiếu đủ cũng như thế
 Ruộng tâm thanh tịnh phụng pháp vương
 Tuổi trẻ giới đức dụ hương hoa

Lòng từ nhu nhuyễn như khuê nữ
 Vui thích trang nghiêm hương đại hạnh
 Lễ tham cảnh Thánh, hành bố thí
 Tinh tấn, đa văn thọ đấng cay
 Khuôn phép nếu thiếu không giới hạnh
 Trước tu nhiều thiện đều uống công
 Ngày nay danh xưng, người kính trọng
 Đời sau sanh Thiên, chúng kính ngưỡng
 Phước thọ lâu dài luôn khoái lạc
 Đều do trì giới được thành công
 Thường nghe cực khổ, ba đường ngục
 Luôn giữ uy nghi, giới đức tròn
 Thọ hết, phù sanh lúc bỏ mạng
 Diêm ma, cõi ác ta không sợ
 Thành hoàng, tụ lạc cùng núi rừng
 Hoặc có ngu mê hoặc trí tuệ
 Giả sử biết pháp không biết pháp
 Nếu cầu Thiện thế phải trì giới
 Giữ chắc giới cấm cho thanh tịnh
 Luôn phải gần gũi thiện tri thức
 Như pháp huân tu thiện nghiệp tròn
 Hết thấy công đức đều tụ tập
 Trì giới pháp lợi được an lạc
 Nếu ý ngu mê có huỷ hoại
 Mạng Đức sát na liền tiêu diệt
 Người trí duyên gì mà uống rượu
 Kia uống rượu hoặc rõ hèn ngu
 Rốt cuộc sai quấy không danh tốt
 Chợt ngã xuống đất dụ vô thường
 Nhiễm ô khắp thân thành bất tịnh
 Mặc dù bạn bè cùng vui uống
 Say rồi trái nhau bèn hại mạng
 Lỗi lầm như thế trong sát na
 Nói rượu này độc hơn thuốc độc
 Mắc tội phần nhiều do hạnh dâm
 Đến lúc bỏ mạng còn dốt tâm
 Hết thấy dục tình không lành lợi
 Sao lại si mê ưa người nữ

Nếu vui vợ mình cầu vui thích
 Do thường tham ái khá hợp nên
 Đối vợ con người, vọng mong cầu
 Phải chịu cô đơn tâm sợ hãi
 Máu thịt gân cốt da dễ che
 Trong ngoài đều đến thân bất tịnh
 Vợ con của mình còn trái phận
 Vợ con người khác há hợp tham
 Nếu người chí sạch không dâm dục
 Biết hòa hợp này như mộng huyễn
 Cho nên phải xa lánh người nữ
 Để được an tâm lìa mê vọng
 Người nữ quả thật là vui thích
 Phú quý, kiêu sa cũng như thế
 Thân quyến cùng chung sanh luyến ái
 Mạng sẽ chẳng lâu tức vô thường.
 Người ngu chỉ hướng thêm tham ái
 Người trí tư duy thấy đều không
 Như theo bụi ái mà vui sống
 Bao giờ thoát khỏi được Bồ đề
 Tu hành chớ sợ việc gian khổ
 Kia sẽ chiêu cảm thân an lạc
 Nên là lời lành thật lợi ích
 Việc uống nên dụ thuốc tốt hay
 Hết thấy việc làm phải rõ ràng
 Lỗi lầm nguy vong biết rõ hết
 Nếu là việc đúng, thì nên làm
 Việc lành thế nào có giấu che
 Nếu người tu sửa việc trước mắt
 Trước trừ tà loạn tư duy chánh
 Quyết định về sau không lỗi lầm
 Tự nhiên an ổn khổ không sanh
 Nếu tu thiện nghiệp khiến tăng trưởng
 Một lòng thanh tịnh, lìa ồn náo
 Như có oan gia bệnh phiền não.
 Tự nhiên trừ bỏ dứt ngu si
 Ác khẩu, lưỡng thiệt, tâm hèn kém
 Người ngu phóng ý mặc tình làm

Há biết chim công, sắc nghiêm tốt
Khá dụ lang sói, quạ, khách kêu
Quở trách ngu si không hiểu đúng
Tán dương tin tấn hạnh giới, thí
Ta nói có người hành hạnh này
Tích phước, an thân thật hơn hết
Pháp âm tự tại đồng ca nhạc
Vô tâm vui vẻ còn nhờ gì?
Hữu tình các người nếu trái bỏ
Đây là bàng sanh, đây là người
Là lợi, không lợi, đều không hiểu
Là thật, không thật thấy không biết
Như thế mờ mịt không phân biệt
Tuy đủ hình người, đồng súc sinh
Không phân hiền thiện cùng ngu si
Đâu rõ đã ca khác sự tử
Thấy không hơn kém thấy như nhau
Kẻ trí tạm thời chớ ở chung
Không nói mình Thánh, không ngu si
Không nói hai lưỡi, không ngã mạn
Khó biết trên lý có chỗ biết
Cho là Bà-la-môn trang nghiêm
Một lòng, cẩn ý tu hạnh chánh
Lầm lỗi luôn luôn không nên làm
Ngã mạn người ác khởi đấu tranh
Sắc đức như thế ta chẳng có
Trong lòng ngu si luôn điên đảo
Từ nhẫn toàn không, hung hiểm nhiều.
Lấy những lỗi lầm mạnh bạo này,
Cho là đức mình hơn người khác
Đạo tốt xuất gia không tâm trọng
Bạn lành hoàn toàn không kính thân
Thầy dạy chưa từng thân cung dưỡng
Chỉ thích đấu tranh thật ngu si
Bên trời trăng tỏ, rồi cũng khuyết
Dưới núi hoa thơm, mấy chốc tàn
Người đời vô thường nào khác thế
Phải tranh nhân ngã để làm chi

Người nữ bản tánh trọn không thật
 Chướng ngại người tu nhân thiện nghiệp
 Quả A-mạt-la có hạt này
 Đây là ba loại lỗi thế gian
 Tôn trọng thầy tổ, tìm Thánh tích
 Tâm luôn biết đủ, hoài bi trí
 Năm việc làm thế gian như thế
 Hoặc nói khó làm cũng dễ làm
 Nếu người biết pháp luôn hành thiện
 Lại hay tìm hỏi bạn bè tốt
 Dụ như trong cát đãi vàng ròng
 Hết thấy hữu tình đều biết trọng
 Ngu kém cùng đi không tự do
 Tự nhiên không đức không biết trọng
 Ví lại xuất gia tất hung ác
 Ví phỏng nuôi mạng không tiếng tốt
 Sao dùng bất tín đối bạn bè
 Sao dùng bất tri đối Nhân Thiên
 Sao lấy bất hành làm phương tiện
 Sao cho biết đủ là khó học
 Người sển chỗ nào rõ bố thí
 Sa mạc chỗ nào mà có nước
 Bất tịnh chỗ nào có hương thơm
 Người ác chỗ nào có ân nghĩa
 Người ghét thương làm sao có đức
 Oan gia chỗ nào có người lành
 Khoái lạc người nào hiểu tri túc
 Thọ mạng người nào được dài lâu
 Dâm nữ phù hoa không tin sâu
 Người si ngu độn không phân biệt
 Giàu sang phú quý ai được lâu
 Nghiệp nhân quyết định khó huỷ hoại
 Bà-la-môn được ăn hoan hỷ
 Khổng tước nghe sấm vang hoan hỷ
 Người tốt cứu giúp người hoan hỷ
 Khi ngu mê phá hoại hoan hỷ
 Ngu mê yêu thích việc đấu tranh
 Như nghèo được báu tâm vui vẻ

Người hiền nghe kia nói lời thiện
Như ong ngửi thấy hương của hoa
Người có đức, đức là người thân
Người có lỗi, lỗi là oan gia
Người ở hèn kém, hèn là khổ
Người biết đủ, đủ là niềm vui
Sợ gì canh cửa, giữ bát xin
Há bỏ lao dịch ở phương khác
Trọn không nơi thân chấp ngã kiến
Luôn điều tâm hành thiện nhu hòa
Khiêm tâm, không ái, không nhân ngã
Tợ nai không nhà, ở rừng hoang
Dẫu là giàu sang cùng tôn quý
Không nên ít việc, nhờ người khác
Xả bỏ vọng duyên, các khoái lạc
Đều không ngăn ngại, tự do nhàn
Nuôi mạng tánh như loài ngỗng vịt
Ung dung theo dòng nước sạch bơi
Vương thành, tự lạc người cư trú
Tám đức phần nhiều không một, hai
Bi, hổ, thanh tịnh, cơ hiềm, thẹn
Biết pháp vô ngã lòng vui vẻ
Núi cao, khe suối, hang động sâu
Ăn trái, mặc da, điều năm căn
Rừng hoang vắng vẻ, lòng vui thích
Cần chi tự lạc, cần chi người
Núi sâu chẳng thấy nhà cửa người
Tự tại không buộc, khoái lạc đi
Trú trong tâm kia lợi có được
Hàng phục căn đức, mạng sống hoài
Ta nay giáo hóa các người rồi
Chấp tay chỉnh ý lắng lòng nghe
Hết thấy tạng pháp, thật an lạc
Kia phải vui vẻ một lòng cầu
Người biết khéo báo một thân người
Nếu cầu sát na không thể được
Được rồi ngu si không tạo phước
Theo trước tự đối, tự trầm luân

Giọt nước trên đất chẳng trụ lâu
 Khá dụ mạng người không bền chắc
 Ba loại vô ngại, ai làm được
 Nếu là người trí mới làm nổi
 Như thế, người kia theo sức mình
 Ba loại tác ý, biết phần ít
 Dụ như chim câu xét thân mình
 Chim công trang nghiêm chẳng hơn ta
 Sanh tử vô thường người nào thích
 Trí tuệ đâu từng quán năm căn
 Thân này tuy trụ, trợn không lâu
 Gọi kia sống uống chốn thế gian
 Diễm ma như thế người đều thấy
 Chúng sanh thọ khổ nào ai khỏi
 Già chết không phạm chốn an vui
 Vì sao các người không thể làm
 Tình vật vô thường nên đều định
 Chỉ cốt tham sanh tử không biết
 Đường trước không nương quang âm chóng
 Duyên gì một mực không suy nghĩ
 Cha mẹ vợ con cùng bạn bè
 Hòa hợp hư huyền tạm thời thôi
 Thân quyến chánh pháp, đây khá nương
 Hay trừ khổ vô thường, sanh tử
 Cầu nhiều sanh khởi các phiền não
 Giữ thân sanh khởi quả sợ hãi
 Phá hoại sanh khởi quả ưu sầu
 Người trí nếu cầu có gì lợi
 Kia nếu không tu hạnh chơn như
 Luân hồi sanh tử bao giờ nghỉ
 Người trí luôn quán thế gian này
 Đều thành huyền hóa lực ngu si
 Hí ngôn hát xướng đều không thật
 Tham muốn, tìm cầu dụ ung nhọt
 Mất mạng, không chắc như huyền mộng
 Sao bằng Phật pháp dụng thân tâm
 Chỉ là vì chẳng làm điều tội
 Thấy đều bình đẳng hoại thân này

Sao thế gian, kia tâm ngu tối
Không hiểu tư duy tội ác sanh
Việc thiện ác chứa chấp trong lòng
Thiên nhơn hộ thế thấy đều biết
Tâm nếu không hay tư duy đây
Ý địa bao giờ tiêu các tội
Tuỳ duyên ngồi ở vật thọ dụng
Chút ít, thân nương tựa tạm thời
Nhờ trợ duyên này hành thiện lợi
Ngoài ra, vật dụng phiền não người
Tuy thấy trang nghiêm, cung điện thấy
Chỉ là đồ ngỗ, giường thô xấu
Biết đủ tự nhiên lòng vui vẻ
Như thấy xú nữ hơn thiên nữ
Phải biết tài sản trên thế gian
Nước, lửa, giặc cướp có thể đoạt
Như thế muốn cầu phước thế kia
Chớ cầu tài sản không chắc này
Luận bàn giới sĩ, nông, công, thương
Không nương theo pháp, chớ nên làm
Phải biết việc này hợp như thế
Lìa phước tự nhiên không thành tựu
Nếu hay làm thiện, làm bất thiện
Nên biết chẳng phải người nào khác
Đều là sở tạo nghiệp tự thân
Do đây chúng sanh hết thấy được
Hết thấy nghiệp gây tạo như thế
Nếu biết đời sau không sanh lại
Sanh, lão, bệnh, khổ và vô thường
Từ đâu đến, nối nhau không bỏ.

